

Torontal

1924 július 25. péntek

Postarés a getovom plácena
Postaviteľdij kęszpęznben řizetva

Veliki Beckserek, 53. ęvf., 167. szám

TORONTÁL

ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Beckserek, Obiljtyeva (Zápolya) a 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Surgonycim: Torontál, Veliki Beckserek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész ęvre . 300 D Negyedęvre . 75 D Felęvre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	

Gavrilovity és Daruváry talalkozoja.

Budapest, júl. 23.

Az „Uj Nemzedék” Gavrilovity SHS külügyminiszter-helyettes és Daruváry magyar külügyminiszter talalkozasarol a következőket jelentik:

Amikor Gavrilovity Ninesity külügyminiszter Wienbe kíserte, utajat megszakitva, Budapestre jött, hogy Daruvaryt meglátogassa, aki-vel Szalonikiben régebben alkonzul-ként működött. Innen ered a régi, meleg barátság. A magánjellegű ebéden szobakerultek olyan aktuális gazdasági és politikai kérdések is, amelyek mindkét országot állandóan foglalkoztatják. Bár a latogatas hangsulyozottan magánjellegű, ketsegtelenul megallapithato — írja lap — hogy Gavrilovity és Daruváry barátságos tárgyalása örvendetes jelenség.

Katonai szerződés a szovjet és Olaszország között.

Páris, júl. 23.

A „Chicago Tribune” írja: A mult héten az olasz- és a szovjet-kormány katonai egyezmenyt kottott. A szerződés lenyege, hogy

Olaszország katonailag támogatja Oroszországot, ha Torokorszag a bakui petrojumforrasok megszerzéséért megtamadna. Párisban a hirt nagy fenn tartasal fogadták.

Az olimpiász botránya nem bontja meg az olasz-magyar barátságot.

Budapest, júl. 23.

A magyar sajtó jelentékeny részének állásfoglalását fedezi a „Nemzeti Ujság” mai vezércikke az olimpiai eseményekről. A lap erélyesen tiltakozik az ellen, hogy az olasz-magyar barátságot a párisi és turinoi botranyokert megbontsak.

„Oszinte orommal valljuk magunkat — írja a lap — Olaszország barátainak és nem tudunk megfeledkezni nagy segitsegukrol, legutóbb is a kölesön jegyzésénél. A botranyrendezok csak veletlenul olaszok, akik a fascizmusba burkolva sulyosan kompromitaljak a fascizmust, amely Olaszországot talpraallitotta s amely nem támad botokkal a vedtelenekre.

Magyarországon senkinek sincs eszében, hogy néhány ember megdondolatlan és lovagiatlan viselkedéséért az olasz nemzetet tegye felelőssé. A párisi olasz kövét különben is hivatalosan tiltakozott, hogy az olasz vivok szereplését Olaszország rovására írják.”

Ma délre várják a kormány megalakulását.

Döntő nap a belpolitikai válságban. — A főbizottság ma ül össze teljes ülésre. — Jovanovity tanácskozásai a radikális politikusokkal.

Beograd, júl. 23.

A keddi eseménytelenség után tegnap rendkivul mozgalmas napja volt a belpolitikai életnek. Jovanovity tárgyalásai és keszulodesei maguk után vonták a radikális-párt képviselői klubjának és fobizottsaganak osszeuleset, hogy informativ jellegű ülésen megtárgyalják a politikai helyzetet.

A mostani helyzet után itelve sem Jovanovity, sem Pasity nem enged álláspontjából és mindegyik fél kész a végsőkig kitartani elhatározása mellett. Politikai körökben mára várták a házelnök végleges döntését a kormány megalakulására vonatkozólag, ez azonban nem következett be

A radikális-klub ülése.

A radikális klubban ma delelott nagy számban jelentek meg a képviselők. Pasity, hogy a radikális képviselőktől megtudja velemenyuket a válság megoldása tekinteteben, konferenciára hivta össze őket, mely alkalommal részletesen kikérte nezetuket és erdeklodott a nép körében megnyilvánuló hangulat iránt. A klubulesen szóba került a szerb-horvát megegyezés kérdése is, amelyről arra a megallapitasra jutottak, hogy a radikális-párt mindenkor kész volt helyes utra tereini a kérdés likvidálását, ehhez azonban szükség lett volna mindkét fél őszinte nyilatkozattetelere, amely szerintük csak az egyik részen történt meg.

Az ülésről nem szivárogtak ki megbizhato hirek, különösen a klub hangulatáról szolo nyilatkozatoktól zárkoztak el az illetékesek, ennek dacára azonban jól informáltak ketsegtelenek tartják, hogy Jovanovity Ljuba a radikális-pártban nagy tért hóditott és jelentős támogatásra szamithat. Ezzel szemben viszont azok a politikusok, akik Pasity mellett foglaltak állást, azt állitják, hogy a radikális-párti képviselők közül csak azok csatlakoznak a munkaképes kormány alakitasara törekvő Jovanovity mellé, akik erzik, hogy uj választás eseten kibuknanak a parlamentből s így utólsó szalmaszál-ként a házelnök személyébe kapaszkodnak, hogy elvesztesre itélt mandatumukat ideig-óráig megmentsék.

A döntő ülés.

A radikális-párt fobizottsaga — mint a „Torontál” már kozolta — csütörtök delelott ül össze, döntő jelentőségű ertekezletre. Mivel a radikális képviselők nagyrésze meg nem erkezett meg a fővárosba, a plenáris klubulest sem tartották meg a szerdai nap folyamán s azt a fő-

bizottság ülésével egyidejűleg hivják össze. A Beogradtol meg tavollevo radikális képviselők megjovetelet csütörtök delelottre várják és bizonyosra veszik, hogy a nagyfontosagu ülésen teljes számban vesznek részt.

Jovanovity elkészült programjával.

Jovanovity Ljuba a kormanyalakitas ügyében a szerdai napon nem tett döntő lépést, beavatottak szerint azonban már kézen van a programja s azt a radikális klub és főbizottság határozattól fuggetlenul csütörtök delelott megvalositja. A déli órákig — a verzió szerint már a kormány összeállitása is megtortentik.

Pasity a radikális-klubban.

A szkupstina klubhelyisegei a délutáni órákban rendkivul elenek képét oltottak. Este hat óra tájban Pasity Nikola a kabinetjebol, ahol hosszabb megbeszéléseket folytatott, ujból a radikális-párt klubhelyisegebe ment, ahol folytatta a delelott megkezdett tanácskozásokat. A tárgyalásokon több miniszter is résztvett.

Davidovity megelegedett.

A demokrata- és földmives klubban ugyancsak elenek élet uralkodott. Davidovity Ljuba látható megelegedettseggel tanácskozott képviselő társaival. A földmives-klub Lazity Vojiszlav elnoklete alatt szintén ülésezett, egyelőre azonban — a határozat szerint — várakozó álláspontra helyezkedik.

A házelnök tárgyalásai a radikális miniszterekkel.

Röviddel ot óra után Jovanovity felkereste Trifunovity Misa epiteseti minisztert, akivel egy óra hosszát konferált. Hat óra tájban a szkupstinaba ment a házelnök, ahol folytatta tanácskozásait a radikális politikusokkal. Elsőnek Rankovity Mihajlo falusi radikális képviselőt fogadta, majd Vukisevity postaügyi miniszter jelent meg kabinetjében. Hét órakor megérkezett a parlamentbe Ninesity Momesilo külügyminiszter aki egyenesen Jovanovity kabinetirodajaba ment. Uzunovity miniszter fogadása után a kormanyalakitasal megbizott házelnök az udvarba hajtattott, ahol beszámolt a királynak eddigi tárgyalásainak eredménye felől.

A csütörtöki napot döntő jelentőségűnek tartják a politikai körök nemcsak a kormanyvalsagra, hanem a radikális-pártra nézve is, melynek egységét veszélyezteti a két áramlat.

Négyszázezer hektoliter a Bánság bortermese.

Százezer hektoliter szánnak kivitelre.

Vrsac, júl. 23.

A bánsági bortermelők és borke- reskedok Georgievity Joco vrsaci kamarai tag elnoklete alatt ülést tartottak, amelyen a termeskilatasok és a kivitel ügyét beszéltek meg.

Georgievity Joco meglehangu beszédben nyitotta meg az ertekezletet, udvozlott az impozánsan nagy számban megjelent erdekeleket és erdeklodoket, majd átadta a szót Sztanojlovity Sándor utkarnak, aki a konferencia célját és a konferencia osszehivasanak szükségességét ismertette. Felszólalása után a belacrkvai szoloszeti felugyvelo és Hauser Károly a vrsaci bortermelők egyesületének elnoke részletes szakjelentest terjesztettek elő, melynek alapján az ertekezlet megállapitotta, hogy az idej termés jó minőségű lesz és mennyiség tekinteteben mintegy négyszázezer hektoliter bor várható. Ebből körülbelül százezer hektoliter szánnak kivitelre, a tobbi pedig a belföldi piacon nyerné elhelyezését. Az árakra nézve eltérő velemenyek voltak, a legtöbb velemeny meggyezett abban, hogy a bor literje nagybani eladasanul három és ot dinár között fog váltakozni. Ezek az adatok természetesen csak abban az esetben mérvadók, ha időközben nem éri a szőlőket elemi esapas.

A régi borból — az ülésen nyert megállapitás szerint — nines már olyan minőségű áru raktaron, mely export számára számitásba johtetne. A jelenvoltak nevezen után Hauser Károly, egyesületi elnok megelegedeset fejezte ki, hogy a kamara sziven hordja a bortermelők és borkereskedők ügyét is és ezért a legmelegebb kozonnetet tolmácsolta.

Több felszólaló a vám és szállitási nehézségeket ismertette, a melyekkel a borexportoroknek napról-napra meg kell küzdeniök. Különösen azért fejezték ki rosszalasukat, hogy Vrsac város vezetősege ahelyett hogy elosegitene a kivitel feloldeset, maga is a vallalozok ellen fordul. Legutóbb minden kulfoldre irányitott kuldemenyel hektoliterenkint két dinár és hetvenöt para külön városi illetéket széd, amivel csak gyarapitja az amagy is magas koltsegeket.

Georgievity elnok azzal zárta be a konferenciát, hogy a kamara fokozottabb erővel fog erdekeiert küzdeni, de ehhez feltétlenül szükséges a közreműködésük, illetve hogy állandóan tajkozassak serelmikrol és észreveteleikrol.

Tömeglakásokat kell építeni.

Háromszázezer dinárral ideiglenesen megoldható a lakásínség.
— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 24.

A Hajduk Veljkova (Merczy) utcában hat család lakik egy épülőfélben lévő ház pincéjében. Valamivel följebb, ugyanabban az utcában két család a szabad ég alatt, egy ponyva védelme alatt, várja a megváltást — a lakást. A város különböző utcáin még tizenöt, leginkább sokgyermekes családfő került az utcára és él már napok, sőt hetek óta a legteljesebb bizonytalanság közepette. A türhételenné váló, végtelenül elfajuló állapot hovatovább megállást és gondolkodást követel. Mindenütt a világon ugyanazok a bajok, ugyanazok a jelenségek voltak észlelhetők és kevés kivétellel mindenütt megtalálták már a gyógyítás hatásos módszerét. Sehohsem segítettek mázós szavak és ígéretek, hanem csak kizárólag tettek, melyek nem használtak és türelmet kértek az utcára kitett emberek-től, hanem lakást szereztek. S mivel közismert tény, hogy a mostani körülmények között nincsenek megfelelő számú feles helyiségek, hogy a városok megnagyobbodott számú lakosságának lakást nyújtsanak és a fokozottabb igényeknek eleget tehesse, kétségtelenül felmerül az egyedüli eredményes megoldási módszer, az építkezés.

Erre az utra kellene térnie Beeskereknek is, ahol ugyanazok a bajok vannak, mind minden más városban. Tudunkkal van egy nagy szabású életrevaló terv, melyről a szubotivai és noviszádi sajtó is elismerőleg nyilatkozott, amely a kérdést közteherviselés útján véli megoldani. A tervezetet — mint annakidején megirtuk — még a legutóbbi közgyűlés előtt készítették el, ennek dacára azonban nem került tárgysorozatba. Valószínűnek tartjuk, hogy a javaslat azért maradt ki a képviselőtestület napirendjéből mert későn érkezett be s így nem fejezhették be a szükséges előmunkálatokat. Helyénvalónak tartanák, ha a tervezetet most újlag beható tárgyalás alá vennék s esetleg rendkívüli közgyűlés elé vinnék, mivel a kérdés rendezése feltétlenül az ősz beköszöntése előtt volna szükséges.

Az említett javaslaton kívül volna még egy mód, mellyel a kérdést — véleményünk szerint sikeresen megoldhatnák. Adjon a város ingyen vagy mérsékelt áron telket olyan vállalkozónak, aki hajlandó volna tömeglakásokat építeni s azokat husz éven át munkások és tisztviselők részére kiadni. Egy huszonnégy lakásos egy szoba-konyha háznak felépítése hozzávetőleges számítás szerint háromezer dinárt emésztene fel. Ezzel szemben havi százdináros lakbért véve számításba, 28.800 dinár évi jövedelem

Változtattak Németország mulasztásának megállapítási módját.

Franciaország nem adja fel eszelekvési szabadságát.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Berlin, jul. 23.

A külügyi bizottságban Stressemann részletesen nyilatkozott a kormányának a konferencia ügyében elfoglalt álláspontjáról.

Berlin, jul. 23.

Gróf Bernstorff, volt washingtoni német nagykövet egy titkos megbeszélés után, újságíróknak úgy nyilatkozott, hogy véleménye szerint a londoni konferenciának feltétlenül sikere lesz, mert a francia, angol és német kormány egyformán a gyors, végleges és őszinte megoldást akarja. Franciaországból jöttem — mondotta — s az a meggyőződésem, hogy Herriot becsületes és elfogadható feltételeket szab Németországnak és hogy a francia kormánylnök őszintén óhajtja a kiengesztelődést.

Az egyetlen kérdés, hogy a három ország politikuskai nem okoznak-e nehézségeket kormányaiknak. Ez elsősorban Franciaországban lehetséges. Németországban — nézete szerint — a Marx-kormány népszerű lesz a konferencia után is és a Dawes-tervezet megvalósulása rendkívüli módon meg fogja erősíteni pozícióját.

Berlin, jul. 23.

Ha Németország meghívása a londoni konferenciára megérkezik, Stressemann repülőgépen megy az angol fővárosba. A meghívást mára várják.

London, jul. 23.

Herriotnak szerdán találkozója volt Mae Donalddal. Hírlik, hogy Herriot ezután közölte az angol kormányelnökkel, hogy

Franciaország semmiesetre sem adja fel a békeszerződésben biztosított eszelekvési szabadságát.

mutatkozna, amely megfelel a befektetett tőke közel tíz %-ának. A községi pótdadót a képviselőtestület — az altruista vállalkozásra való tekintettel — elengedhetné és valószínűleg el is engedi, úgy hogy az adó minimális összegre fog rugni. A kis százaléku jövedelemmel szemben a tőke minden árfolyamhullámozástól mentesítve van, azonkívül pedig a szerződéses viszony lejártával az olesó pénzen megváltott vagy ingyen szerzett telek olyan összeget reprezentál, mely kárpótol a régebbi időtartamu kamatvesztéstől. A kamatvesztés ténylegesen nem áll fenn, mert hisz hosszú lejáratu üzletet ma sem alapoznak tíz százaléknál nagyobb haszonélvezetre.

Amennyiben magánvállalkozó nem akadna, aki a tervet megvalósítaná, betéti társaság vagy részvénytársaság keretében mindenestre találkozónának olyan személyek, akik a szükséges anyagi áldozatot meghoznák, mellyel amellet, hogy altruista célokat szolgálnak, még az üzleti szempontokat sem kell számításba kívülagyniok.

London, jul. 23.

Snowden, a szövetséges pénzügyminisztereket, az angol és amerikai bankárokat értekezletre hívta össze, amelyen megtárgyalták a módosított belga formulát, a jóvátételi bizottság ügyköréről német mulasztás esetén. Az eredménytelenül végződött tanácskozás után Kellogg amerikai nagykövet közvetítő javaslatot dolgozott ki, mely a beavatottak szerint szerencsés kompromisszum.

Az első bizottság határozata érvényben marad. A jóvátételi bizottság egy amerikai állampolgár bevonásával lesz hivatva megállapítani, hogy Németország elkövetett-e mulasztást, de ahelyett hogy a megállapítás után a jóvátételi bizottság főügyvivőjének és a hitelezők képviselőjének véleményét kérné ki, öttagu szakértő bizottság ül össze, melynek tagjai egyuttal tagjai a Dawes-bizottságnak is.

Berlin, jul. 23.

A német nemzeti-párt elhatározta, hogy a birodalmi kormányhoz a következő követeléseket terjeszti fel: Londonban Németország csak mint egyenrangú fél vehet részt.

A Ruhr-területen letartóztatottakat és elítélteket szabadonbocsájtják.

A megszállt és szankeiós területeket kiürítik.

A német fennhatóságot a megszállt területen azonnal helyreállítják.

Németországnak oltalmazva kell lennie minden ugynevezett szankeiótól.

A kormány nem vállalhat teljesíthetetlen vagy Németország méltóságával, állami függetlenségével ellentétes kötelezettségeket.

A békeszerződésben foglalt háborus vétség, amely nem felel meg az igazságnak, ünnepélyesen visszavonandó.

A magyar banktisztviselők mozgalma.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, jul. 23.

A budapesti pénzügyi tisztviselők ülést tartottak, amelyen a legutóbbi elboesajításokkal foglalkoztak. A szónokok kifejtették, hogy több mint hatezer bankhivatalnok van állás nélkül. Az értekezleten elhatározták, hogy a nagy munkanélküliség ügyében újból memorandumot intéznek a bankokhoz, ettől függetlenül pedig Budapestre nagygyűlést hívnak össze, amelyen ünnepélyesen tiltakoznak a pénzügyi vezetékek eljárása miatt.

A pécsi botrány hősét kizárták az összes magyar egyetemekről. Budapestről jelentik. A közoktatásügyi miniszter jóváhagyta azt az előterjesztést, mely szerint Hoffmann Géza negyedéves orvostanhallgató, az ismeretes pécsi botrány miatt, az összes magyarországi egyetemekről kizárja.

HIREK

— július 24.

Atheizizmusok. Putnik Kornél kovini szolgabíró hasonló minőségben Kanjizsára, Topalovity Boriszláv alibunári szolgabíró Kovinra, Kojcsity Nedeljko kanjizsai szolgabíró pedig Alibunarra helyezték át.

Ninesity külügyminiszter anyjának a temetése. Beogradból jelentik: Szerdán délelőtt tíz órakor temették el Beogradban nagy pompával Ninesity Momesilo külügyminiszter édesanyját, aki a múlt héten halt meg Marseillesben. Az egyházi szertartásnál megjelentek a kormány tagjai, a diplomáciai kar, Jovanovity Ljuba házelnök, a király képviselőjében Jankovity udvari miniszter és számos országgyűlési képviselő.

Kinevezés. A belügyminisztérium Jojity Milivojt, Torontál-Temes megye aljegyzőjévé nevezte ki. Jojity az utlevélügyosztály referens tisztét tölti be.

Halálozás. Pirra J. Lazar városi tisztviselő kedden délután 67 éves korában meghalt. Temetése szerdán délután 5 órakor ment végbe a Brigadira Risztitya (Aradáci) utca 12-es számú gyászházából a tisztviselői kar testületileg való részvétele mellett.

Szokolünnepségek a Bánáthban. A beeskereki Szokol egyik kisebb csoportja sorozatos tornaersenyket tart a szomszédos községekben. Első ilyen versenyt Orlovátón, a másodikat pedig az elmúlt vasárnap Begejszevidjuradon rendezte. Julius 27-én Melencire utaznak a szokolisták, ahol szintén nagysikerűnek ígérkezik a verseny. — Augustus másodikán Beeskereken tartanak tornaünnepséget, melyre máris nagyban folynak az előkészületek. Ugyanaznap este Szoko akadémia lesz.

Magyar kirándulók Konstantinápolyban. Konstantinápolyból jelentik: A magyar nyelvtudományi társulat kirándulásának harminc résztvevőjét, Gokler Miklós igazgató, Németh Gyula egyetemi tanár és Kunos Ignác vezetőjevel ünnepélyesen fogadták a török fővárosban. Ottlétkor felavatták a magyar követség új palotáját, mely alkalomból résztvettek a követ estélyén is, a konstantinápolyi török társadalom és a magyar kolónia előkelőségeivel együtt. Török részről őszinte rokonszenv nyilvánult meg a magyar kirándulók iránt, akik a város vendéglátását élvezték.

Az 1906-os évfolyambeliak jelentkezése. A beeskereki városi katonai ügyosztály felhívja mindazokat az 1906-ban született hadköteleseket, akik eddig nem jelentkeztek, továbbá azokat, akik nem beeskereki születésűek, de itt bírnak illetőséggel, hogy péntek délelőtt a hivatalos órák alatt jelentkezzenek a fenti hivatalban. Az utóbbiak hozzanak magukkal olyan okmányt, amellyel az illetőséget igazolni tudják (illetőségi bizonyítvány, adókönyv stb.)

Az „Obility” kerti mozijában ma adják az 5 felvonásos kanadai drámát. „A néma völgy”-et, Alma Rubens főszereplésével.

Egy bányai újone halála. Tegnap délelőtt hivatalos értesítés érkezett Beeskerekre, melyben a szkopljai katonai parancsnokság közli, hogy Miók Péter écskai illetőségű újone az ottani katonai kórházban meghalt.

A IV-ik nemzetközi Duna-mintavásár a szellemi munka exportjának szolgálatában. Valahányszor mi exportról beszélünk, a közvélemény mindig különféle áru kivitelére gondol. Hogy nekünk szellemi munkákban is van kivitelünk, ez kikerül a közfigyelmet. Gondoljunk csak azokra a fontos szolgáltatásokra — a zene, az irodalom, a képzőművészet, a tudomány, a műépítészet, technika és szociálpolitika terén, amelyekkel a mi zenészeink, énekeink, színészeink, művészeink, íróink, festőink, szobrászaink, műépítészeink, mérnökeink és szociálpolitikusaink a külföldön hírnevet és elismerést arattak. Ennek a szellemi exportnak organizálása a nemzetgazdasági törekvés mellett a legfontosabb feladatot képezi. A Duna-Mintavásár megalapítójának, Stodola Kornél képviselőnek kezdeményezésére Pozsonyban már 1920-ban egy művészeti osztály alakult, melynek feladatát képezi a kulturális, zenei és szépművészeti kiállítások rendezése. Az augusztus 23-tól szeptember 2-ig tartó IV-ik pozsonyi nemzetközi Duna-Mintavásár keretében is speciális kiállítások lesznek a fent említett szépművészetek köréből. Az igazi művészet, valamint a tudomány és technika mindenkor a nemzetközi emberi szolidaritás szolgálatában állnak. A szép és igaz mindenkor utat talált magának az emberek szívéhez, tekintet nélkül arra, hogy hol tünt fel, illetve honnan indult ki. A művészet és a tudományok az emberiség egyetemének állanak szolgálatára és mindnyájunk üdvét segítik elő fajra, nemzetiségre vagy osztályra való tekintet nélkül és értékes eszközök a megértésnek és a népek közzeledésének. Ha tehát a pozsonyi Duna-Mintavásár ezen eszközöket felhasználja, akkor egyúttal ezzel a politikai és népgazdasági közzeledés útjait is egyengeti. Ilyen intézményeket nemcsak Pozsonyban, hanem Középeurópa valamennyi kulturális központjaiban kellene létesíteni. Ilyen módon a művészetek, tudományok és a technika vívmányainak kölcsönös exportjával a barátság kötélekkel fűzné össze amaz államokat, melyek geográfiai fekvésüknél és közös nemzetgazdasági szükségleteiknél fogva egymásra vannak utalva.

Táncestély a Kaszinóban! Van szerencsénk tudomásul adni a n. é. közönségnek, hogy minden csütörtök, vasárnap és ünnepnapokon táncestélyt rendezünk. Kezdeté este 8 órakor. Azonkívül minden vasárnap és ünnepnapokon táncdelután fél 6 órai kezdettel. Belépődíj 8 dinár. A zenét szalonzenekar szolgáltatja. Szíves pártfogást kér Gusztáv Scheinring és Z. Daity, kaszinóbérlők.

Kurirunk minden másnap rendszeresen utazik Beogradba. Batszka Trgovaeska Agencija Velikibeekerek, Alekszandrova-u. 27. Telefonszám 32.

Nikkelezni, galvanizálni Krausznál Veliki Beeskerek Telefon 329

Minék a drága fürdő énnékem? Mikor én csak az olcsó „Radio“-t szeretem! „Radio Balsamica“ a reuma, csúsz, köszvény, isehias legbiztosabb gyógyszerere. Kapható: Obavestajni Biro, Pasityeva (Tomaseváci) utca 8. szám.

A Vasárnapi Ujság legújabb száma Ady Endre emlékeztetőnek és a szülői jubileumával kapcsolatos ünnepségeknek van szentelve. Számátalan Ady relikvia és eddig ismeretlen emlék emeli ki e számot a megszokott keretei közül, azonkívül képeket közöl Felletier Deiser-ről, a világhírű pilótáról, a magyar származású Bolly Sistersekről, kik

lerándultak Montecalóba s a játékbankot szétrombolták. Bemutatjuk még az olvasónak a budapesti új angol követet, újabb képeket Buday György kiállításáról, szebbnél szebb felvételeket a margitszigeti Palatinus strandról, a kassai Gajda és a kolozsvári Diexa-fürdőből. A gazdag szövegrészből kiemeljük Don Juan verses regényét, Nyíró József novelláját, Boeska Irén versét, azonkívül a kitünő rovatok közül a megnagyobbított Színházi rovatot, Erdélyi Irók Otthonát, az Asszonyok Vasárnapját, a pompás Pesti Filmet, sportot, kozmetikát, postát és fejtőrt.

Smith főbiztos jelentése Magyarországnak pénzügyi helyzetéről.

A népszövetség előtt a magyar állam reorganizációjának kérdése

A „Torontai“ tudósítójának távirata

Budapest, jul. 23.

Magyarország pénzügyi főbiztosa ma terjesztette be második jelentését a Nemzetek Szövetségéhez, mely jelentés az 1924 június 1-étől június 30-ikáig terjedő időszak pénzügyi helyzetét öleli fel.

A főbiztos megemlíti jelentésében, hogy az új magyar jegybank június 24-ikével megkezdte a működését s ezt a tényről igen nagy horderejű eseménynek tartja. Különös nyomatékkal hangsúlyozza, hogy ezzel megszűnt a fedezetlen jegy kibocsátás lehetősége. Mellékelte a jegybank első jelentését, mely szerint az államnak a bankkal szemben fennálló tartozása nem haladja meg a 110 millió aranykoronát, tehát azt az összeget, amelyet a magyar kormány és a nemzetek szövetsége annakidején megállapított.

Rámutat a főbiztos arra a tényre, hogy június hó folyamán befejezték az előkészületeket az egész újjáépítési kölcsön elhelyezésére Angliában, az Egyesült-Államokban, Olaszországban, Svájcban, Hollandiában, Csehországban, Svédországban és Magyarországon.

A következő fejezetben az ellenőrzés alatt álló állami bevételek alakulásáról számol be. Eszerint a kölcsön biztosítékul lekötött bevételek — vagyis a vámok, a dohánymonopólium, a cukoradó és a sómonopólium bevételei — a májusi 103.860 millió papirkoronával szemben június hónapban 188.403 millió papirkoronát tettek ki.

Beszámol a jelentés a kényszerkölcsön állásáról is. Eszerint június 30-ikán a kényszerkölcsönből mutatkozó bevétel 2.422.639.325 papirkorona aktív egyenleget tesz ki.

A következő pontban a júliusi költségelőirányzatot tünteti fel a főbiztos jelentése. Eszerint az előirányzott összegek júliusra így alakulnak: Kiadások 30.559.396 aranykorona, bevételek 18.689.110 aranykorona. Ilyenformán ez a hónap 11.870.276 aranykorona deficitel zárul. Összehasonlítva ezt az újjáépítési törvénybe foglalt költségvetéssel — mondja a jelentés — első pillanatra kedvezőtlen képet mutat az előirányzat. Azonban meg kell gondolni, hogy július hónap a legkedvezőtlenebb az egész kinstári esztendő bevételeire. A hiányt a jelentés azzal magyarázza, hogy az

egyeneseadókat Magyarországon február, március, augusztus és november havában fizetik be, aminek következtében az ebből az adónemből eredő bevétel július havában minimumnak tekinthető.

Ami a személyes kiadásokat illeti, azok jelentékenyen meghaladták azt az összeget, amelyet az újjáépítési költségvetés erre a célra szán. Ennek oka az állami alkalmazottak problémájának rendkívüli nehézsége. Noha az újjáépítési költségvetés 210-8 millió aranykoronát irányzott elő személyi kiadásokra, dacára a nagy tételnek, az állami hivatalnokok nincsenek jól fizetve, mivel számuk túl nagy, hiszen az állam szükségképpen kénytelen a menekült tisztviselőkről is gondoskodni. Az állami alkalmazottak erőlyesen tiltakoztak a szanálással kapcsolatos új fizetésegyeztetés ellen, miért is a kormány a következő 3 hónapra belement a fizetésjavításba, vagyis már július elsején életbeléptette azokat a fizetések, amelyek az újjáépítési költségvetés szerint csak október elsején lettek volna esedékesek.

Ami az állami üzemek deficitjét illeti, azok legnagyobb részét az államvasutak deficitje teszi ki s legfőbb oka a korona gyors értékcsökkenése volt. A vasuti viteldíjakat most lényegesen felemelték s aranyparitásban állapították meg. A főbiztos reméli, hogy a pénz stabilizációja az államvasutak pénzügyi helyzetében is lényeges javulást okoz. A legközelebbi három hónap folyamán különben a kinstár olyan átmeneti és rendkívüli bevételekhez jut, amelyek nem szerepelnek az újjáépítési költségvetésben s így a költségelőirányzat deficitje paralizálható.

Ilyen körülmények között a főbiztos helyben hagyta a júliusi költségvetést.

Az új központi kinstári pénzkezelés mellett minden minisztérium minden hónap elején megkapja az arra a hónapra megszabott teljes hitelét.

Ismerteti ezután a jelentés az egyik legjelentősebb reformrendszabályt. A kormány május 18-án kiadott rendeletével úgy intézkedett, hogy az összes állami bevételek és kiadások a Magyar Nemzeti Bank által rendeltessenek el. Ilyenformán az összes bevételek a postatakarékpenzárhoz összpontosítottak, amely azokat naponta beszedgáltatja a Nemzeti Banknak. Ez viszont napi kimutatást készít a kormány számára az állam bevételeiről. A rendelet értelmében a pénzügyminisztérium minden hónapban utasítja a Nemzeti Bankot, hogy

külön-külön hitelt engedélyezzen az egyes minisztériumoknak. A rendelet következtében a kormány bevételei teljesen elválasztották a kiadásoktól s az egyes minisztériumok nem költhetnek el többet, mint amennyi részükre havi részletként megállapított, csak abban az esetben, ha a pénzügyminisztérium külön engedélyt ad erre. Ez esetben azonban ez a körülmény kifejezést nyer a Nemzeti Bank könyveiben.

A „Kereskedelem“ című fejezetben beszámol a jelentés arról, hogy az export felszabadult. A devizabeszolgáltatást megszüntető rendelet szintén újabb akadályt távolított el a külföldi kereskedőktől. A behozatal tekintetében a védelmi rendszer és a behozatali engedélyek még érvényben vannak, azonban bizonyos könnyítések történtek.

A nemzetgyűlés elfogadta a vám-tarifát, aminek szintén előnyös hatása lesz. Azonkívül több országgal szemesere folyik, melyeknek célja kereskedelmi szerződések megkötése. Haladás tapasztalható az állami tisztviselők problémájának megoldása terén is, amennyiben azok egy hányadát elbocsájtották más részüknek pedig hosszabb időre felmondottak.

A takarékkorona megszűnt. Ezzel a sokféle elszámolási egység közül ismét eltűnt egy a gazdasági életből. Megszűnt a Jegyintézet és a Devizaközpont is. Megszűnésüket a kormány arra használta fel, hogy sokkal nagyobb szabadságot léptessen életbe a gazdasági forgalomban, mint amilyenek eddig voltak. Az új valuta és devizarendelet legfontosabb újítása az, hogy az exportból eredő külföldi fizetési eszközöket nem kell többé beszedgáltatni az államnak.

Örvendetes jelenség az a körülmény is, hogy a külföldi és bel-földi korona közötti értékkülönbség eltűnt. Ez nagyon sokat jelent külkereskedelmi szempontból.

Ami az árucikkek árai illeti, azokban jelentékeny változások állottak be június folyamán. Néhány áremelkedés figyelmet érdemel. Voltak azonban áresések is, de azok közül néhány csak idényszerű.

A munkanélküliség — folytatja „Egyéb megfigyelések“ cím alatti jelentésében a főbiztos — májusban lényegesen emelkedést mutatott. Júliusról még nem állnak rendelkezésre adatok, hírek szerint az emelkedés folytatódott.

A külkereskedelmi mérlegben az 1923. évi eredményt meghaladó javulás folytatódik.

A külföldi kölcsön a pénztérték stabilizációjára és az államháztartás rendbehozatalára van szánva, a szükséges gazdasági alkalmazkodást azonban Magyarországnak magának kell elvégeznie. A Nemzetek szövetsége megtette kötelességét, meg fog tenni a jövőben is mindent arra, hogy segítsen a gazdasági újjáépítés munkájában is, ez azonban Magyarország maga tudja végrehajtani s most alkalma van arra, hogy pénzügyeinek és gazdasági életének megvesse állandó és egészséges alapjait. Ez időt kíván áldozatokat és a főbiztos bizik abban, hogy a magyar nép a még szükséges áldozatokat is meg hozza s fel fogja használni a most kínálkozó gazdasági életének újjáépítésére.

LEGUJABB

Beograd. (Érkezett délelőtt 9 órakor.) A minisztertanács ma délelőtt ülést tart, amelyen véglegesen dönt a kormányválság ügyében elfoglalható álláspontja felett.

Stip környékén újabb összeütközés volt a esendőség és a rablók között, melynek hat halottja és öt sebesültje van.

Olimpiász

Sulyemelés. A sulyemelőverseny könnyű sulycsoportjában Cottignier francia bajnok 92-75 kilogramm emeléssel világrekordot állított fel.

Bitel (svájci) a második gyakorlatban a 190 fontos világrekordot túlszárnyalta.

A kétkaru sulyemelésben első Durdys (eseh) 180 fonttal.

Végeredményben: 1. Cottignier 650 pont. 2. Zversina (osztrák). 3. Durdys 630 pont.

SPORT

Az egyetközi bizottság vasárnap délelőtt 9 órakor tartja ezévi közgyűlését. A tárgysorozaton a pénztári és titkári jelentésen kívül az új tisztikar megválasztása szerepel. A közgyűlés után az összes bányai egyesületek bevonásával kongresszust tartanak. A bányai zsupa megalkotása céljából. Ugy a gyűlésen, mint a kongresszuson jelen lesz Vukisevity, az alszövetség bányai referense is.

Amerikai atléták Budapesten. Az olimpiai nagyhét lezajlása után a Párisban összesereglett atléták rövidebb-hosszabb turnéra mennek szerte Európa különböző városaiba. A világhíres atléták persze nem igen szerepelnek seholsm nevékhöz méltó eredményekkel, aminek az oka az, hogy ők már csak olyan kirándulásnak veszik a „nagy csaták” utáni meghívásokat, ahol jól lehet a hosszú önmegtartóztatás után szórakozni, az eredmény persze most már nem olyan fontos. Ezeket a minégy jutalmi kirándulásokat — azt hiszem — a „száraz” Amerika száraz torku atléta fiai ki is használják a „medves” Európában — amíg lehet.

Budapestre is ellátogatott egypár amerikai híresség a MAC-MTK közösen rendezett meghívási versenyére, melynek sávját a nagy Raynek, Amerika kedvence közép-távfutójának az indulása és az olimpiai pentatlon második és harmadik helyeztjének, Le Gendrenek és Somfainak a revánsjellegű találkozása adta meg.

A keddi nap eseményeiről alábbi táviratunk számol be.

A pentatlonban Le Gendre láb-rándulása miatt nem állt ki Somfai ellen.

Távolugrás (pentatlon): 1. Somfai 670 cm. 2. Farkas 604 cm. 3. Cséfay 558 cm.

100 m. 1. Gerő 11 mp. 2. Norton (Am.) 11-2 mp. 3. Rózsahegy 11-4 mp.

Sulydobás. 1. Forbáth 13-60 m. 2. Toldy 13-48 m. 3. Lieb (Am.) 12-83 m.

Gerejyhajtás (pentatlon). 1. Le Gendre 49-50 m. 2. Somfai 45-90 m. 3. Cséfay 41-49 m.

1500 m. 1. Joe Ray (Am.) 4 perc, 4 mp. 2. Larrives (Am.) 4:12-8 perc. 3. Kulesár 4:16-8 p.

400 m. 1. Mac Donald (Am.) 49-2 mp. 2. Kurunczy 49-9 mp. 3. Barsy 52 mp.

200 m. (pentatlon). 1. Somfai 23-4 mp. 2. Farkas 24-2 mp. 3. Cséfay 25 mp.

Olimpiai staféta. 1. Amerika (Norton—Mac Donald—Larriwes—Ray) 3:40-6 perc. 2. Magyarország.

TÖZSDE

Julius 23

Beograd. (Zárlat.) London 372-50, Páris 440, Newyork 8447, Genf 1660, Milánó 366-45, Prága 252-15, Wien 011, Bukarest 37-50, Budapest 010, Amsterdam 3250, Bruxelles 394-75.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 129-50, Budapest 69, Newyork 543, Milánó 23-50, Prága 1612-50, Wien 76-50, Varsó 106, Szófia 400, Bukarest 244, Beograd 642-50, London 2394, Páris 2807-50.

Budapest. (Zárlat.) Beograd 940-960, Bukarest 340-355, London 353000-358600, Milánó 3450-3520, Newyork 80100-81400, Páris 4140-4240, Prága 2370-2420, Wien 11280-11470.

Az értékpapírpia.

Árak 1000 koronákban — Zárójelben a legutóbbi záró árfolyamok.)

Angol-Magyar	(50/50)	48
Magyar Ált. Hitel	(604)	580
Pesti Magy. Keresk.	(1345)	1285
Leszám. és Pénzv.	(83/50)	81
Pesti Hazai	(3740)	3930
Hermes váltóüzlet	(44)	40
Salgótarjáni	(623)	592
Rimamurányi	(140)	130
Égisz	(35)	31

Felelős szerkesztő távol, a szerkesztésért felel KELEMEN JÁNOS.

Halló! Itt először!

Minden este PRANTEL H. szájharmonikaművész és FRANCI hegedűszólista 1418

nemzetközi művészhangverseny

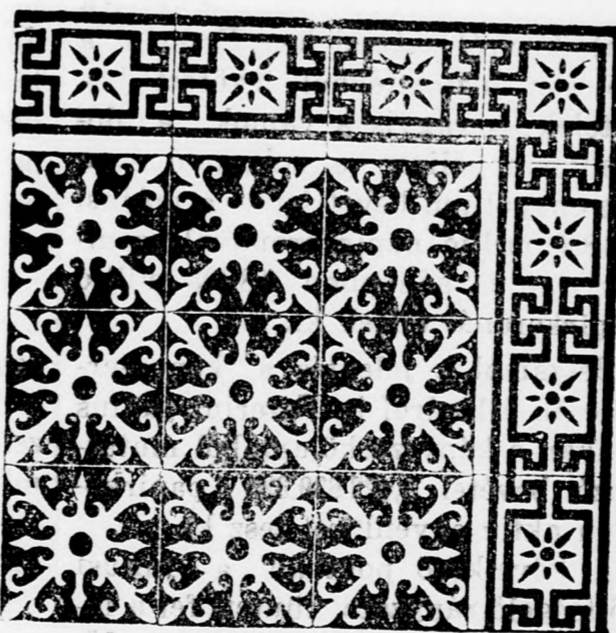
Osztó „DRINA” szállójában.

Naponta új nemzetközi klasszikus műsorral.

Beocsini portlandcement!

Darabos mész
Surlahomok
Stukaturndát
Alabastromgipsz
Elszigetelőlemez
Cementlapok Fedőlemezek
Márványlapok
Lépcsők
Vályuk
Határkövek
Kerítések
Sirkerítések

Özv. Guttman Jakabné és Fiaival
Velikibecskereken.

KIRÁLYI HOLLANDIAI LLOYD AMSTERDAM

Ügynökség: VELIKIBECKEREK, Szvetoszavszka utca 601/2.
(szerb templom mellett).

Délamerikába:

Argentina, Brazília, Chile, Uruguay.

Transzportok Braziliába a braziliai állam költségére.
1310 Ingyenes felvilágosítások.

683-924. szám.

1399

Hirdetmény.

Jarkovac községnek szüksége van 10 vagon kemény tűzifara. Felhívtnak mindazok, akik ezen mennyiségű fát szállítani akarják, hogy ajánlatukat legkésőbb f. é. augusztus hó 5-ig ezen községnek küldjék be. A fának keménynek és első minőségűnek kell lenni s Jarkovac állomáshoz szállítva. A szállítás határideje legkésőbb f. é. szeptember hó 1

Község elöljáróság.

Két jó házból való fiu 1415

tanoncnak

azonnal felvétetik

Cseda Doroszlovac

fűszer- és csemegekereskedésben Velikibecskerek, Kralja Petra trg.

Zongora

jókarban, olcsón eladó.

Cim az ORIENT-ben.

Ciszteszláda

négy részes, 8 mm liszt és korpa részére, jó állapotban, eladó.

1417
Megtekinthető Szlovenacska utca és Vásár-tér sarki fűszerüzletben.

Nagy iparvállalatnál tapasztalt

gépész

mielőbbi belépésre felvétetik.

Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal „GÉPÉSZ” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők 1414

Gazdasszonyok!

Elsőrendű cseh befőttés-, lekváros- és uborkásüvegek érkeztek

Ferdinánd Károly Ivanitza céghez. 1416

Ne tegyék el befőttjeiket gyenge, silány üvegekbe, mert csekély árkülönbséggel kaphatnak nálam oly árut, mely tartósságával elég egy egész életre.

Mielőtt bevásárolnak, tekintsek meg dusan felszerelt raktáramat.

Frissen szedett

finom körte, alma eladó 1401

kicsinyben és nagyban.

Szokolszki kelj (Széchenyi-part) 13.

Lakóház,

teljesen új jégszekrény, építkezéshez állványfák jutányosan eladók. 1411

Cim a kiadóhivatalban és Léva né üzletében, a főpostával szemben.

Velikakikindai fiatal telepes (nasedjenik) jómodu leányt, özvegyet vagy elvált asszonyt (a multja melékes) feleségül venne, akivel közösen gazdálkodhaték. Ajánlatok a „Bega” hirdetőnek Velikibecskerek (a főpostával szemben) küldendők. 1412

Több önálló 1413

butorasztalessegéd felvétetik.

Meleghy A. Pál.

A város központjában egy ujonnan épült

ház eladó

mely áll 3 utcai, 1 előszoba, konyha és mellékhelyiségekből.

Cim a kiadóhivatalban 1407

A „Milan Toplica”-hoz címzett jó-forgalmu 1410

vendéglómet

mely a Jaksity és Vojvoda Bojevic utca sarkán van, előnyös feltételek mellett több évre bérbe- adom. Milan Rosulj, tulajdonos.

Bérbeadó

a lazarevói határban 120 lánc föld tanyai épületekkel együtt, amelyből 1/3-adrész felében és 2/3-adrész haszonbérbe több évre kiadó.

Bővebbet:

Angelina Krunity Velikibecskerek, Szlovenacska (Nádor) u. 800/1. sz.